

Szkółka

niedzielnia

Módl się i pracuj, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — *W Niedzielę dwudziestą szóstą po Zielonych świątkach, dnia 17. List. 1839.*

Religia.

Ztamtąd przyjdzie sędzić żywych i umarłych.

Po skończeniu świata przyjdzie Iezus jako Bóg i człowiek sędzić wszystkich ludzi sądem najsprawiedliwszym i nieublaganym. O tém upewniał nas sam i aniołowie, którzy po wniebowstąpieniu Iego do zdziwionych mówili uczniów: „mężowie galilejscy, dla czego patrzycie w niebo? Ten Iezus, któren wzięty jest do nieba, nie przyjdzie aż na dzień ostateczny. Syn człowieczy przyjdzie w chwale Oycy swego, z anioły swymi, a wtedy odda każdemu według uczynków Iego.“ Mat. 16., 27. I rozkazał nam opowiadać ludowi, i świadczyć, iż On jest, który postanowiony jest od Boga sędzią żywych i umarłych; (z dzieiów apostołskich, 10., 42.) — „Iezus sprawiedliwych wiecznie w niebie nagrodzi, a bezbożnych wiecznie w piekle ukarze.“ Syn człowieczy przyjdzie w wspaniałości swoiey, i wszyscy aniołowie z nim . . . i zgromadzi wszystkie narody; i rozdzieli je, iako pastérz oddziela kozłów od trzody. Postawi owee (to jest sprawiedliwych) po prawey ręce, kozłów zaś (to jest bezbożnych) po lewey. Wtedy rzeknie do tych, którzy stoią po prawey stronie: „Pójdźcie bło-

gosławieni Oycy moiego! posiadźcie Królestwo zgotowane wam od założenia świata; ponieważ łaknąłem, a wyście mię nakarmili, pragnąłem, a wyście mię napoiłi; byłem obcym, a wyście mię w dom przyięli; byłem nagim, a wyście mię przyodziali; byłem chorym, a wyście mię odwiedzili; byłem więźniem, a wyście mię wykupili.“ Rzekną wtedy sprawiedliwi do sędziego Boga: „Panie! Kiedyż my widzieli Ciebie głodnego, żebyśmy Cię nakarmili; albo spragnionego, abyśmy Cię napoiłi; albo obcego, żebyśmy Cię w dom przyięli; albo nagiego, żebyśmy Cię okryli; albo chorego, abyśmy Cię odwiedzili; albo więźnia, abyśmy Cię wykupili?“ Iezus zaś im na to odpowie: „Zaprawdę powiadam wam: coście iednemu z najmniejszych uczynili, toście mnie uczynili.“ Wtedy obróci się do lewey strony, i rzeknie: „Idźcie przekłęci w ogień piekielny, zgotowany czartowi i zwolennikom Iego. Albowiem łaknąłem, a wyście mię nie nakarmili; pragnąłem, a wyście mię nie napoiłi; byłem obcym, a wyście mię w dom nie przyięli; byłem nagim, a wyście mię nie przyodziali; byłem chorym, wyście mię nie odwiedzili; byłem więźniem, a wyście mię nie wykupili.“ Ci zaś pytać się będą sędziego Boga: „Panie! A kiedyż my Cię widzieli łaknącego, albo spr-

gnionego, albo obcego, albo nagiego, albo chorego, albo więźnia, żebyśmy Ci usługi odmówili?“ Sędzia Bóg zaś na to im odpowie: „Zaprawdę powiadam wam, czegoście iednemu z najmniejszych nie uczynili, mnieście nie uczynili;“ uczy nas Iezus u Mat. św. 25. Tak więc Zbawiciel nasz Iezus Chrystus, będzie sądził wszystkich ludzi iawnie przed całym światem, ażeby cnota była przed wszystkimi ludźmi wywyższoną, a występek zawstydzony. Ten sąd po skończeniu świata i zmartwychwstaniu ciał nastąpić mający, zowie się sądem powszechnym, czyli ostatecznym. Pod czas tego straszego sądu, przed którym wszyscy ludzie, iacy tylko od początku świata żyli, i aż do skończenia tegoż żyć będą, w ciałach swoich, które za życia mieli, staną; zdeymie wszystko wiedzący sędzia Bóg zasłonę, pokrywającą obłudników, którzy umieli świat oszukiwać, i za dobrych uchodzili. Ale téż i odsłoni niewinność i cnotę, którą niepoznawano, prześladowano, i pogębiono. — Wtedy niepoznana cnota odbierze od Boga przed wszystkimi ludźmi zasłużoną pochwałę i nagrodę; kryjąca się zaś obłuda i występki zostanie zawstydzony, i na wieki ukarany.

Ta uwaga niech nas zaspokaia, ieżeli nas świat niezapoznaie, lub niewinnych prześladaie, albo złem za dobre płaci. Żyjmyż ostrożnie, czuwaymy nad skłonnościami naszemi, czyńmy w skrytości dobre, osobliwie zaś uczynki miłosierdzia, bądźmy pobożnymi i sprawiedliwymi, a usłyszmy na sądzie boskim owe pełne pocięchy słowa: „Chodźcie błogostawieni Oyca meiego, posiadźcie Królestwo zgotowane wam od założenia świata.“

Gospodarstwo.

Kilka słów o piwie.

Sztuka wyrabiania ze zboża słodowanego, napoju, do wina podobnego, od naydawniejszych znana iest czasów. Grecy nazywali napój ten *winem ięczmieniém*; Pliniusz mówi, iż wielorakim sposobem wyrabiali za iego czasów wino ze zboża, ieden zaś iego gatunek, mocniéy ieszcze, niżli napój z winogron upiiał. Zdaie się, iż Egipcyanie są wynalazcami piwa, i że od nich przeniosła się sztuka robienia piwa do Greków, a ztąd do Rzymian. Niemcy znali napój ten, nim zostali Chrześcianami, i tak wielkimi byli iego miłośnikami, iż naywiększą szczęśliwość w przyszłym życiu, na częstém i mocném upaianiu się smaczném piwem zakładali.

Według zdania lekarzy, piwo dobre, to iest ze słodu iak być powinien sporządzonego, uwarzone, doprawione dostatecznie *chmielem, wystale, klarowne* i *nie zbyt mocne*, iest niemal dla każdego, napoiem zdrowym i pragnienie zaspakaiającym, a nawet polecaią ie w niektórych chorobach, mianowicie osobom temperamentu krwisto-cholerycznego i do suchot skłonnym. Słowem, piwo dobre, zastąpić może wino, od którego iest nawet pożywniejszém. Lecz, o ile piwo dobrze sporządzone iest napoiem *zdrowym* i *przyjemnym*, o tyle niedokładnie uwarzone iest *szkodliwém*. Piwo sporządzone ze słodu źle ususzonego, gdy nie iest dostatecznie ugotowane, potrzebną ilością chmielu zaprawione, niewyrobione, a następnie mętne, słowem, piwo, iakie po większey części (z małymi tylko wyjątkami) u nas się niestety! znajduje, sprawia ból głowy, kolki, zatrzymanie aryny i różne słabości. Sztu-

ka robienia piwa na niskim u nas ieszcze stoi stopniu, a przecież nie jest ona trudną; owszém tak jest łatwą, iż obeznany gruntownie z ięą teorią, od razu wykonać ią w praktyce potrafi.

Piwo dobre, prócz powyższego zdrowie zachowującego celu, ma ieszcze ieden, nie mniéy od pierwszego ważny. Znaną jest powszechnie nieszczęsna skłonność włościan naszych do wódki: że nędzny stan, w iakim zostaią, wiele się do tego przyczynia, nie podpada żadnéy wątpliwości; ale téż nie mniéy jest rzeczą pewną, iż skłonność tę utrzymuje i podnieca, brak, mianowicie po wsiach, dobrego piwa. *Pan Podstoli*, obszernie tę rzecz wyiaśnił, i nie trudno znaleźć okolice, gdzie od czasu, iak zaczęto robić piwo, iak być powinno, pijaństwo pomiędzy włościanami o wiele się zmniejszyło, rzadność zaś, pilność, a skutkiem tego dobre mienie, o wiele się podniosło.

Aleć zawoła z oburzeniem nie ieden dziedzic: a gorzelnie nasze w co się obróca, iesli dobre piwo robić będziemy? — a co będziemy robić z kartoflami, któremi pola nasze zasadzamy? — „Nie upadną przez to bardziéy gorzelnie wasze, odpowiemy śmiało, iak iuż upadły, przez zbyteczne ich upowszechnienie: naprzód, ponieważ w klimacie naszym, używanie *wierne* wódki, jest poniekąd niezbędną potrzebą téy nayliczniejszéy klasy mieszkańców, która przy natężonéy pracy, na szkodliwe zmiany powietrza jest wystawiona; powtóre, ponieważ przyiąć można z pewnością, iż włościanin rządny, trzeźwy, a następnie zamożny, więcéy spotrzebuie wódki, niżli pijaak nędzarz; ten bowiem piie do zbytku, gdy ma grosz lub kredyt, ale to się u niego rzadko trafia; pierwszy zaś, dla zdrowia, używać

będzie codziennie tego napoiu, ale *umiarkowanie, nie z nałogu, ale z potrzeby*. — Z resztą przypuśćmy, iżby tu i ówdzie, skutkiem więkiszéy konsumpcyi piwa, dochód gorzalni nieco się zmniejszył, wtedy ubytek takowy sowicieby zastąpił dochód z browaru. W gospodarstwie zaś wieyskiem, niechodzi wcale o *rodzay* dochodu, ale o to, aby był *naywyższy*, a przytém *stały i pewny*; zawsze zaś iest pewniejszy ten, co na więcéy odnóg się dzieli, niżli tylko z iednéy pochodzący gałęzi. Kartofle zawożone dziś do gorzalni, aby z nich truciznę dla brata wypalać, mogą się zawieść do obór i owczarni, a będą karmiły wasze bydło i przysporzą wam wełny na owcach.

Właściciele dóbr! przeymiycie się radami Pana Podstolego i iego pięknym przykładem; zakładaycie liczne browary, a warząc *dobre i zdrowe* piwo, przyłożycie się do wykorzenia brzydkiego, szkodliwego, lecz niestety! tak powszechnego pomiędzy braćmi waszymi nałogu do gorącego trunku. Nie traćcie serca; *nie naraz Kraków zbudowano*; — nie od razu wypiera ciało człowieka wkorzenioną chorobę i niemoc. Podaycie rękę czynną około dobra dzieci Boga pracującym Kapłanom w domach bożych i licznych szkółkach, przy których wzniesieniu nikt z was niewymówił się od ofiary. Iesli przyzwyczajeni do pijaństwa wieśniacy, nieopuszczą go naraz, nowe pokolenie będzie inném: odrodzi się, a przywykłe do pracy, niebędzie miało ani sposobności, ani pretextu, ani czasu do pijaństwa. Łączycie się w towarzystwa, maiące na celu wzniesienie przemysłu i kultury ziemi naszéy, złączcie bratnie dłonie, nie odmawiyaycie pomocy, aby braci waszych wyrwać z paszczy grzechu:

*Rozbieży się wasz przykład w różne kraju strony,
Odzyskując oyczyźnie ludzi miliony,
Którzy od nię tuleni, będą o nię dbali,
Bo dotąd, co to szczęście człowieka, nie znali.*

*A gdy was kiedy zmartwi los niesprawiedliwy,
Obróćcie się w tę stronę, gdzie wieśniak szczęśliwy,
Niebu za was ze łzami wdzięczności dziękuje,
Lżęcy wam się zrobić musi, i smutek sfolguje.*

(Karp.)

Ogółowe przypomnienia gospodar- skie na miesiąc Grudzień.

Rólnictwo. W tym miesiącu w naszym klimacie zwykle wszelkie prace w polu ustaiają; a nawet dla zwyczajnych w tym czasie złych dróg i częstych ślót, i bydło pociągowe nieco odpoczywa po pracy. Zatrudnienia więc gospodarskie ograniczają się na:

Gospodarstwo domowém. Z tych zaś głównie gospodarza zajmować powinny: dobry omłot zboża, regularne paszenie inwentarzy, przejrzenie składów, w których warzywo się przechowuje, by w razie gnicia onegóz, wcześniej złemu zapobiedz; oraz tuczenie zwierząt domowych. Jednem z najważniejszych zatrudnień w tym miesiącu, w wielu okolicach, jest dobór czeladzi na rok nastę-

puiący. I zaiste! rzecz ta nie jest małej wagi, zważając, iż w gospodarstwie wiejskiem pomyslny skutek większej części prac rólniczych, zawisł poniekąd iedynie od zręczności czeladzi, iey dobrej chęci i przychylności ku gospodarzowi.

Sady. Jeżeli nie ma srogich mrozów, obierać należy drzewa z gniazd gąsienic.

Pszczolnictwo. Opatrywać ule, aby śnieg nie zawiewał otworów wylotowych, przez które powietrze w ulu się odnawia. Chronić pszczoły od myszy i starać się by największa w koło pasieki panowała spokojność.

Gospodarstwo rybne. Podczas mocnych mrozów, utrzymywać potrzeba w sadzawkach i stawikach rybnych ctwarte przerebłe.

U Ernesta Günthera w Lesznie co tylko opuściły prasę:

Świadectwa dla dzieci katolickich, które pierwszy raz u spowiedzi i u komunii świętęj były.

(Z stósownemi miejscami z Pisma ś.)

po wszystkich księgarniach dostać ich można.

50 świadectw na pięknym papierze kosztuje 15 sgr., czyli 3 złp.,

— „ „ ordynaryinym „ „ 10 „ „ 2 „

Świadectwa te sprzedają się i w niemieckim ięzyku w tych samych cenach.